Súd:	Okresný súd Žilina
Spisová značka:	2C/82/2008
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5108209801
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Ján Rybárik
ECLI:	ECLI:SK:OSZA:2014:5108209801.19

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred samosudcom JUDr. Jánom Rybárikom v právnej veci navrhovateľa: P. Q., nar. XX.XX.XXXX, W., D. XX, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Ján Mrázovský & partners, s.r.o., so sídlom v Žiline, Mariánske námestie 2, IČO: 36855278, proti odporcom: v rade 1/: Doprastav, a.s., so sídlom v Bratislave, Drieňová 27, IČO: 31333320, právne zastúpený: JUDr. Jozef Boledovič, advokát so sídlom Rovinka č. 575, v rade 2/: KOOPERATIVA a.s., Vienna Insurance Group, a.s., Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00585441, o zaplatenie nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

Odporcovia v rade 1/ a 2/ s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne uhradiť navrhovateľovi 150.000 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti ohľadom nemajetkovej ujmy súd návrh navrhovateľa z a m i e t a.

Odporcovia v rade 1/ a 2/ s ú p o v i n n í nahradiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 18.577,89 Eur a to na účet právneho zástupcu navrhovateľa Advokátska kancelária Mrázovský & partners, s.r.o. č.ú.: XXXXXXXXXX/XXXX, vedený v UniCredit bank, pobočka Žilina, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa pôvodným návrhom domáhal náhrady spôsobenej škody, bolestného a nemajetkovej ujmy od odporcov v celkovej výške 236.380,37 Eur pozostávajúcej z náhrady za úhradu spôsobenej škody vo výške 3.672,03 Eur (náhrada škody vo výške 3.672,03 Eur je vypočítaná odpočítaním poistného plnenia vo výške 3.714,23 Eur od celkovej škody vzniknutej navrhovateľovi do podania návrhu v súvislosti s nákladmi na liečenie vo výške 7.386,27 Eur), náhrada bolestného vo výške 16.972,71 Eur a náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 215.760,47 Eur. Svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom tunajšieho súdu bol zamestnanec odporcu uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví a z prečinu ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere jeden rok. Bolo to preto, že viedol pod vplyvom alkoholu lopatový nakladač žltej farby značky KOMATSU po poľnej prístupovej ceste spájajúcej sídlisko X. s W., pričom pri svojom pohybe pravým zadným kolesom zachytil cyklistu - navrhovateľa, ktorý sa pohyboval v rovnakom smere jazdy ako rýpadlo a kolesami viac krát prešiel navrhovateľa po nohách, čím mu spôsobil vážne zranenia a úrazový šok ťažkého stupňa.
Počas konania, ktoré prebiehalo na tunajšom súde, však navrhovateľ zobral v časti svoj návrh späť ohľadom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, ako aj nárokov súvisiacich s nákladmi na liečenie. Uviedol, že v tom čase vedľajší účastník, teraz odporca v rade 2/, v plnom rozsahu uhradil škodu, resp. túto priebežne uhrádza.
Zotrval len na návrhu o vyplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 215.760,47 Eur V tomto smere svoj návrh odôvodnil tým, že bude do dovŕšenia plnoletosti do priznania nároku na starobný dôchodok poberateľom

invalidného dôchodku, t.j. 44 rokov (528 mesiacov). Priemerný invalidný dôchodok je v súčasnosti 269 Eur, pričom výsledná suma za obdobie poberania invalidného dôchodku je asi 142.033,86 Eur (528 x 269 Eur). Priemerná mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR za rok 2007 bola 668,72 Eur, t.j. v čase podania návrhu, čo je za obdobie 528 mesiacov suma 353.086,64 Eur.. Rozdiel medzi celkovou mzdou, ktorú by navrhovateľ za obdobie svojho produktívneho veku mohol dosiahnuť (predstavuje asi sumu 353.086,64 Eur) a suma, ktorá mu bude počas doby poberania invalidného dôchodku vyplácaná (predstavuje asi 142.033,86 Eur), je 211.052,78 Eur. Navrhovateľ ďalej preukazoval, že v tejto výške nie je zohľadnené, ako sa poberanie riadnej mzdy v produktívnom veku navrhovateľa prejavuje vo výške starobného dôchodku. Navrhovateľ má vážne zdravotné problémy.
Zranenie mu spôsobil zamestnanec odporcu svojím nezodpovedným prístupom po požití alkoholických nápojov, pričom doposiaľ nie je schopný sám chodiť. Chodí len s barlami. Je odkázaný na pomoc svojich najbližších, pretože nadmerné zaťažovanie dolných končatín mu spôsobuje bolesti. Po úraze celé dni trávil v bolestiach doma, či v nemocnici a nemajetková ujma v akejkoľvek výške a forme nikdy nemôže plne zmierniť následky, ktoré jemu a jeho rodine v súvislosti s nehodou vznikli, preto možno nemajetkovú ujmu, tak ako navrhoval, považovať za primeranú a spravodlivú.

Odporca v rade 1/ žiadal návrh navrhovateľa zamietnuť. Jeho zodpovednosť je krytá zmluvným poistením dojednaným s vedľajším účastníkom s KOOPERATIVOU poisťovňa. Podľa ich zistení poisťovňa uhradila všetky náklady spojené s doposiaľ vykonaným liečením navrhovateľa, uhradila mu bolestné a vyplatila mu vecnú škodu, ako aj náklady na liečenie. Čo sa týka sťaženia spoločenského uplatnenia, liečba nie je ukončená. Návrh navrhovateľa považoval v súčasnej dobe za predčasný. Liečenie a liečba u navrhovateľa naďalej pokračuje. Až po skončení liečby bude môcť prísť k úhrade aj plnej výšky sťaženia spoločenského uplatnenia na základe lekárskych posudkov. Čo sa týka nemajetkovej ujmy, nemožno duplicitne žiadať úhradu ujmy a to raz prostredníctvom náhrady škody a druhý krát ako náhradu nemajetkovej ujmy. Predčasnosť podania návrhu na náhradu škody najlepšie preukazuje fakt, že návrh o rozhodujúci nárok (bolestné), bol podaný dňa 17.4.2008, pričom posudok bol vyhotovený 11 dní pred podaním návrhu, t.j. 6.4.2008. Už v čase podania návrhu mal navrhovateľ z poisťovne vyplatenú zálohu, ktorá pokrývala 50% v tom čase uplatneného nároku. Od tohto sa odvíja aj náhrada nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti. V súčasnej dobe je predčasné rozhodovať o nemajetkovej ujme, vzhľadom na prebiehajúcu liečbu navrhovateľa. Táto nemajetková ujma by mala vychádzať predovšetkým s určenej výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Ďalej podotkol, že navrhovateľ sa v kritickom čase pohyboval po stavenisku, jazdil bez náležitého dozoru po neupravenej poľnej ceste určenej na presun vozidiel a mechanizmov. Takže aj on čiastočne nesie vinu na zranení, ktoré mu bolo spôsobené. V čase nehody mal 12 rokov.

Terajší odporca v rade 2/ vo svojich písomných vyjadreniach, ako aj na pojednávaní uviedol, že podľa možností sa priebežne uhrádzajú navrhovateľovi všetky finančné náklady, ktoré mu vznikli s liečením, bolestným ako aj sťažením spoločenského uplatnenia. Celá vecná škoda bola navrhovateľovi uhradená, t.j. bolestné, ale aj náklady na liečenie. Nebráni tomu, aby nároky v plnom rozsahu uhradil. Nesúhlasil však s úhradou nemajetkovej ujmy. Poistenie, ktoré bolo dojednané, tak nemyslí na takúto alternatívu nemajetkového vyrovnania. Domnieva sa, že nemajetková ujma sa prelína so sťažením spoločenského uplatnenia, ktoré doposiaľ nebolo špecifikované a nebolo skončené, vzhľadom na prebiehajúce liečenie navrhovateľa.

Na tomto mieste súd podotýka, že už raz vo veci rozhodol, a to rozsudkom 2C/82/2008-308 zo dňa 31.5.2010. V tom čase zaviazal uhradiť odporcu v rade 1/ a vtedy vedľajšieho účastníka spoločne a nerozdielne nemajetkovú ujmu vo výške 33.193,092 Eur. Okrem toho zaviazal uhradiť vedľajšieho účastníka a odporcu trovy konania a trovy právneho zastúpenia. V ostatnej časti ohľadom výšky nárokov, bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, vecnej škody a nákladov na liečenie, súd konanie zastavil. Dopĺňacím rozsudkom 2C/82/2008 rozhodol súd tak, že v ostatnej časti návrh navrhovateľa ohľadom nemajetkovej ujmy zamietol.
Proti rozsudku v zákonnej lehote podali odporca ako aj vedľajší účastník odvolanie. Zhodne odvolanie podal aj navrhovateľ. Odvolací súd v Žiline svojím uznesením 10Co/231/2011 rozsudok tunajšieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo svojom odôvodnení uviedol, že okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nedal odpoveď účastníkom konania na otázky pre nich skutkovo a právne významné z osobitnou dôležitosťou. Predovšetkým neuviedol, prečo a z akých dôvodov sa mu nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 2 O.z. a následne aké dôvody súd viedli k vyváženiu a zmiernenie nemajetkovej ujmy peňažnou formou, v čom videl satisfakčnú funkciu. Výška náhrady nemajetkovej

ujmu musí, podľa odvolacieho súdu, byť určená s prihliadnutím k okolnostiam daného prípadu, napr. intenzity a rozsahu zásahu do práv dotknutých osôb, dopad a následky zásahu osobitne u každého oprávneného. Ďalej podotkol, že vedľajší účastník KOOPERATIVA, a.s., má právny záujem na výsledku tohto konania, však ani za tejto situácie nemožno poisťovňu, vystupujúcu v konaní ako vedľajšieho účastníka, na žiadne plnenie zaviazať, aj keď v dôsledku zákonného poistenia je povinná nahradiť škodu za poškodeného v rozsahu podľa špeciálneho predpisu, ktorým je zák. č. 381/2001 v znení ďalších zmien a doplnkov. V ďalšom konaní prikázal okresný súd doplniť skutkový stav veci, vyhodnotiť, aká zmena v dôsledku zásahu do zdravia navrhovateľa u neho nastala v jeho osobnostnej sfére, vyhodnotiť dopad spôsobeného zásahu a v záujme úplného zistenia skutkového stavu zváži vykonanie ďalších dôkazov označených účastníkmi v konaní.

Súd v intenciách rozhodnutia krajského súdu opätovne vykonal dokazovanie výsluchom zúčastnených strán, podrobne vypočul samotného navrhovateľa, oboznámil sa s písomnými vyjadreniami účastníkov konania, rozsudkom Okresného súdu Žilina 3T/123/2006, rozsudkom Krajského súdu Žilina 1To/104/2007, lekárskymi potvrdeniami, potvrdeniami pri platbe v ústavnej starostlivosti, vyčísleniami vecnej škody, so znaleckým posudkom P.. U. P., s rozsudkom Súdneho dvora zo dňa 24.októbra 2013 „povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel - dopravná nehoda - smrť cestujúceho- právo partnera a maloletého dieťaťa na náhradu ujmy - nemajetková ujma - náhrada ujmy - krytie povinným poistením“ č. C- 22/2012, ďalšími listinnými dôkazmi a zistil nasledovné:

Po tom, ako sa vec vrátila z odvolacieho súdu, navrhovateľ svojím písomným návrhom požiadal o vstup ďalšieho účastníka do konania a podal návrh na zmenu žalobného návrhu tak, že žiadal, aby na strane odporcu vystupoval aj odporca v rade 2/ , a to doposiaľ vedľajší účastník KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Zároveň požiadal návrhom, aby po pripustení zmeny návrhu boli odporcovia v rade 1/ a 2/ povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi nemajetkovú ujmu. Súd uznesením 2C/82/2008-437 dňa 13.1.2014 pripustil návrh na zmenu žalobného návrhu.

Súd na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:
Dňa 20.4.2006 v čase 14.30 hod. viedol zamestnanec spoločnosti Doprastav, a.s., vodič Q. P., ovplyvnený najmenej 1,50 promile alkoholu v krvi, lopatový nakladač žltej farby značky KOMATSU PW 170 ES po poľnej prístupovej ceste spájajúcej sídlisko X. s W. smerom od W., pričom asi 200 m od posledného rodinného domu pri svojom pohybe pravým zadným kolesom rýpadla zachytil cyklistu - navrhovateľa P. Q., ktorý sa pohyboval v rovnakom smere jazdy ako rýpadlo, po jeho pravej strane, pričom následne začal cúvať a kolesami viac krát prešiel navrhovateľovi po nohách, čím mu spôsobil pomliaždenie brušnej steny vpravo s odreninami kože, zlomeninu kĺbovej jamky panvy vľavo bez posunu úlomkov, odlomenie hlavice stehennej kosti vľavo v rastovej zóne bez posunu úlomkov, odlomenie v mieste rastovej zóny stehennej kosti vľavo a v dolnej časti odreniny kože na ľavom stehne, zlomeninu stehennej kosti vpravo s posunom úlomkov, odlomenie lonovej kosti vľavo bez posunu úlomkov, pomliaždenie s odreninami kože na pravom stehne, zlomeninu predkolenia vpravo s posunom úlomkov, zlomeninu predkolenia vľavo s posunom úlomkov, skalpáciu kože na pravom predkolení s ťažkým pomliaždením kožného krytu, tržnozhmoždenú ranu vľavo v predkolení s ťaženým pomliaždením kožného krytu, čiastočné vytknutie medzi krížovou kosťou a lopatou panvovej kosti vpravo, tržnú ranu na chrbte nohy vpravo, pomliaždenie v oblasti oboch horných končatín a v oblastí lakťov a predlaktí, úrazový šok ťažkého stupňa. V čase nehody mal navrhovateľ 12 rokov.

Navrhovateľ zotrval na svojom písomnom návrhu aj na svojich písomných vyjadreniach. Po tom, ako sa vec vrátila z krajského súdu, navrhovateľ objasnil na pojednávaní, že v súčasnosti má 19 rokov, ukončil Strednú školu. Momentálne ja zamestnaný, pracuje u živnostníka. Čo sa týka zdravotného stavu, necítil sa najlepšie. Stále má problémy s predkolením, ktoré je stále v štádiu liečenia. Pred pol rokom absolvoval ďalšiu operáciu ohľadom výmeny píšťaly na poškodenej nohe. Do pojednávacej siene prišiel o barlách. Ďalej uviedol, že z titulu poškodenia nohy je obmedzovaný tak, že nemôže prakticky športovať, ťažko sa prepravuje z jedného miestna druhé. Robí mu to vážne komplikácie. Podľa jeho názoru, toto zranenie sa nikdy nedá do poriadku. Ani žiaden lekár mu nevie povedať, ako sa bude toto zranenie vyvíjať do budúcnosti, či ho toto zranenie bude ešte nejako obmedzovať. Jeho právny zástupca predložil súdu rozsudok Súdneho dvora z 24.októbra 2013 C-22/2012. O tento rozsudok Súdneho dvora oprel aj svoju ďalšiu argumentáciu ohľadom nemajetkovej ujmy.

Odporca v rade 1/ trval, aby do konania vstúpil aj odporca v rade 2/ a následne uviedol, aby súd posudzoval túto vec v intenciách rozsudku Súdneho dvora C-22/2012. Odporca v rade 2/, po tom, ako vstúpil do konania, uviedol, že v spore je predmetom konania náhrada nemajetkovej ujmy. Nároky, ktoré sú uplatnené navrhovateľom v žalobnom návrhu, spadajú pod krytie sťaženia spoločenského uplatnenia, poprípade je možné žiadať aj navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia až do výšky 50%. Preto je toho názoru, že tieto nároky, ktoré sú uvedené v žalobnom návrhu, spadajú pod krytie sťaženia spoločenského uplatnenia. Z tohto dôvodu považovali uplatňovaný nárok zo strany navrhovateľa na vyplatenie nemajetkovej ujmy za predčasný. Z opatrnosti vzniesol aj námietku premlčania, pretože po celý čas v konaní vystupoval, ako vedľajší účastník. Pôvodný návrh bol podaný 17.4.2008. Pribratie ďalšieho účastníka do konania sa uskutočnilo až v roku 2014, teda podľa jeho názoru, po uplynutí premlčacej doby. Pokým by súd bol toho názoru, že nárok nie je premlčaný, podľa jeho názoru, nie je daná pasívna legitimácia odporcu v rade 2/. Predložené rozhodnutie Európskeho súdneho dvora vyplývalo z otázok predložených Krajským súdom v Prešove, pričom treba dať do pozornosti súdu, že rozhodné právo použité v tomto konaní bolo právo ČR, pretože dopravná nehoda sa stala v Čechách. V ČR je iná úprava nárokov na náhradu škody v Občianskom zákonníku, kde nemajetková ujma je upravená v časti náhrady škody, kde sú presne stanovené sumy, do akých možno odškodňovať za smrť človeka. Takže bol toho názoru, že rozhodnutie vyplynulo z inej vnútroštátnej úpravy a nemá vplyv na toto konanie. Náhradu nemajetkovej ujmy mal uhradiť len samotný škodca - fyzická osoba, čiže nie ani odporca v rade 1/, ani odporca v rade 2/, ale samotný vodič.

Súdu bol predložený zo strany navrhovateľa znalecký posudok P.. U. P., chirurga, traumatológa. Tento sa v znaleckom posudku vyjadroval k samotnému bodovému hodnoteniu za bolesť vzniknutú v dôsledku vykonaných operácií a rekonštrukčných výkonov smerujúcich ku ich vyliečeniu a odstráneniu následkov zdravotných poškodení vzniknutých úrazom zo dňa 20.4.2006 v čase od 3.3.2010 do času vypracovania posudku, t.j. do 10.10.2012. Vo svojom znaleckom posudku okrem iného uviedol, že maloletý P. Q. absolvoval v súvislosti s liečbou poranení v čase od 3.3.2010 do 7.8.2012 celkovo 4 hospitalizácie s operáciami v celkovej anestézii. Jeden krát pobyt v Národnom rehabilitačnom centre Kováčová, viac ako 50 ambulantných kontrol, 20x na ambulancii pediatrickej ortopédie, 24x na iných odborných ambulanciách detská reumatológa, urológia, angiológia, anestézia a intenzívna medicína, 5x na svojej spádovej pediatrickej ambulancii v rámci predoperačných vyšetrení a taktiež po návratoch z hospitalizácií. Okrem tohto absolvoval v tejto krátkej dobe minimálne 8x röntgenové vyšetrenie a k tomu ešte operácie pod kontrolou röntgenového žiarenia, 8x absolvoval liečby na oddelení pediatrickej ortopédie Fakultnej nemocnice Žilina, kde mu boli podávané infúzie, lieky, injekčné formy do žily a do svalu. Boli vykonávané opakované bolestivé preväzy s následnou náročnou rehabilitáciou. Podľa jeho vyjadrenia mladý organizmus musel znášať obrovské fyzické aj psychické zaťaženia, vynaložiť obrovské úsilie na spoluprácu a svoju vôľu v snahe vyliečiť svoje zdravotné poškodenie. Podotkol, že jeho životná tortúra nie je ešte ukončená a zatiaľ je len časťou jeho života, ktorú prežil a po ktorú budú nasledovať ešte iné liečebné procesy.

Rozsudkom OS Žilina č.k. 3T/123/2006- 157 zo dňa 14.8.2007 bol vodič spoločnosti Doprastav, a.s., Q. P. uznaný za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 2, písm. a/ Tr. zákona a prečinu ohrozovania pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1, písm. c/ Tr. zákona.

Rozsudkom KS v Žiline zo dňa 2.10.2007 č.k. 1To/104/2007 - 168 bol výrok rozsudku OS Žilina o tresne zrušený a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok. Pre výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Bol mu uložený aj trest zákazu činnosti vedenia motorového vozidla na dobu troch rokov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 2.10.2007. O náhrade škody ani okresný ani krajský súd nerozhodovali.

Súd v rámci tohto konania prečítal aj svedeckú výpoveď P.. U. F.. Z tejto vyplýva, že navrhovateľ bol v dlhodobej liečbe na oddelení pediatrickej ortopédie. Pacienta prevzali po mnohonásobnej a dlhej liečbe liečenia následkov a tieto následky liečia dodnes, resp. liečili. Úvahy predchádzajúcich lekárov boli také, že je nutné amputovať dolnú končatinu. Na terajšom oddelení sa však pokúsili nohu zachrániť, čo sa aj podarilo, ale toto zranenie určite zanechá trvalé následky pre pacienta s obmedzeniami zaradenia sa do života. Svedok uviedol, že sa nedá ani len hypoteticky predpokladať, kedy bude navrhovateľ v poriadku. Čaká ho ešte viacero operácií. Čo sa týka dolnej končatiny mal navrhovateľ poškodené cievy, nervy, svaly, šľachy, ktoré sa nebudú dať nahradiť.

Z prečítanej výpovede matky navrhovateľa mal súd zistené, že po tejto nehode sa všetkým členom rodiny zmenil život. P. ostal ležať v Nemocnici v Banskej Bystrici a v Košiciach. Sústavne za ním dochádzali na návštevy. Jeho stav bol veľmi vážny. Neskôr museli denno-denne chodiť na preväzy. V nemocnici bol päť mesiacov. Trpela celá rodina, najmä samotný navrhovateľ. Základnú školu musel dokončiť takým spôsobom, že výučba prebiehala z časti doma, vzhľadom na jeho zranenia, o čom svedčí aj predložené rozhodnutie riaditeľa ZŠ. Úspešne absolvoval Strednú združenú školu. V minulosti sa jej syn venoval športu, rád bicykloval. Jeho zranenia sú však takého charakteru, že nemôže absolútne nič robiť. Nemôže chodiť s priateľmi von, celý čas je doma.

Z pripojeného rozhodnutia Úradu práce sociálnych vecí zo dňa 3.11.2006 vyplýva, že oddelenie posudkových činností určilo mieru funkčnej poruchy u navrhovateľa na 80%. Považuje sa za občana s ťažkým zdravotným postihnutím, a preto mu bol vydaný aj preukaz ťažko zdravotne postihnutého so sprievodcom.

Z pripojeného znaleckého posudku súdneho znalca MUDr. U. S. vyplýva, aké zranenia utrpel navrhovateľ pri nehode. Tento znalecký posudok bol vypracovaný pre účely trestného konania ešte v roku 2006. Z pripojenej fotodokumentácie vyplýva, aké rozsiahle a devastačné zranenia utrpel navrhovateľ, najmä na dolnej končatine.

Podľa § 420 ods. 1 O.z. každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 420 ods. 2 O.z. škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorí ich na túto činnosť použili. Tieto osoby sami za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovno-právnych predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa § 11 O.z. fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti ako súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 2 O.z., pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, tak fyzická osoba má tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 16 O.z. kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ust. tohto zákona zodpovednosti za škodu.

V kontexte uvedených ustanovení O.z. dáva súd do pozornosti rozsudok Európskeho súdneho dvora C -22/2012 z 24.októbra 2013. Predmetom tohto rozsudku je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 267 ZFEU podaným rozhodnutím KS v Prešove, Slovensko z 8.novebmra 2011 doručený Súdnemu dvoru 17.januára 2012, ktorý súvisí s konaním O.
Z tohto rozsudku vyplýva, že pán M.omrel 7.augusta 2008 pri dopravnej nehode, ktorá sa stala na území ČR a ktorú spôsobil pán F. vedúci osobné motorové vozidlo patriace pani M. Rozsudkom slovenského súdu bol pán F. uznaný vinný z trestných činov, pričom mu bol uložený trest odňatia slobody na dva roky s podmienečným odkladom. Bol zaviazaný uhradiť aj spôsobenú škodu, a to predovšetkým škodu vo výške 1.057,86 Eur spôsobenú pani M.. Okrem tohto pani M. s dcérou žalovali pána F. a pani M. o náhradu nemajetkovej ujmy.
Rozsudkom prvostupňového súdu boli pán F. a pani M. zaviazaní zaplatiť pani M. sumu 15.000 Eur, ako náhradu uvedenej ujmy. Všetci účastníci konania sa proti tomuto odsudzujúcemu rozsudku odvolali na KS v Prešove. Krajský súd Prešov sa s prejudiciálnymi otázkami obrátil na Európsky súdny dvor. Európsky súdny dvor uviedol, že sa domnieva, že ust. § 11 a 13 českého O.z. úpravy ochrany osobnosti sa uplatňujú nezávisle od ostatných ustanovení jednorazového odškodnenia upraveného §-u v § 444 týkajúcich sa zodpovednosti za škodu a spresnil, že tieto otázky sa vzťahujú výlučne na krytie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá vyplýva z ust. na ochranu osobnosti povinným poistením zodpovednosti za škodu. V podstate z tohto rozsudku vyplýva, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami sa odlišuje od rozsahu náhrady tejto škody vyplývajúcej zo zodpovednosti poisteného za škodu. Zatiaľ čo povinnosť krytia poistením je zabezpečená a definovaná právnou úpravou únie, rozsah náhrady škody sa v zásade upravuje vnútroštátnym právom (rozsudok Marques Almeida z 23.októbra 2012 C-300/10). Z toho vyplýva, že sloboda členských štátov

určiť, aká škoda bude krytá, a aké budú podmienky povinného poistenia, bola obmedzená druhou a treťou smernicou tým, že tieto smernice stanovili povinné krytie niektorých škôd v určitých minimálnych sumách. Medzi škodami, ktoré musia byť kryté sa v súlade s čl. 1 ods. 1 druhej smernice, má sa tým na mysli Smernica Rady 84/5 EHS z 30.decembra 1983, nachádza najmä ujma na zdraví. Podľa ustálenej judikatúry sa totiž ustanovenia práva únie majú vykladať a uplatňovať jednotne a na základe znení vypracovaných vo všetkých jazykoch únie. V prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými verziami textu práva únie sa má predmetné ustanovenie vykladať podľa všeobecnej štruktúry a účely právneho predpisu, ktorého je súčasťou. V dôsledku toho, medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu, na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore.
Pokiaľ ide o osoby, ktoré sa môžu domáhať náhrady tejto nemajetkovej ujmy, na jednej strane treba uviesť, že v čl. 1 bod. 2 v spojení s čl. 3 ods. 1 prvou vetou, prvej smernice vyplýva, že ochrana, ktorá musí byť zaručená podľa tejto smernice (Rada č. 844/2007 z 11.júla 2007 ES) platí pre akúkoľvek osobu, ktorá aj podľa vnútroštátneho práva zodpovedá za škodu, oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami.

V podstate z tohto rozsudku vyplýva, že vzhľadom na úvahy, ktoré sú uvádzané v tomto rozhodnutí, treba na prvú položenú otázku odpovedať tak, že čl. 3 ods. 1. prvej smernice, č.l. 1 ods. 1 a 2 druhej smernice a čl. 1 prvý ods. tretej smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Dokonca poukazuje toto rozhodnutie, že členské štáty únie teda majú zaručiť, aby náhrada podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v č.l. 1 ods. 2 druhej smernice.

Podľa tejto druhej smernice poistenie uvedené v čl. 3 ods. 1 prvej smernice povinne pokrýva škodu na majetku, ako aj ujmy na zdraví. Bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek vyššie poistné krytie, ktoré môže byť stanovené členskými štátmi, každý členský štát požaduje, aby boli sumy, pre ktoré bude poistenie povinné, prinajmenšom:
a/v prípade ujmy na zdraví výška minimálneho poistného krytia 1.000.000 Eur na poškodeného, alebo 5.000.000 Eur na nehodu bez ohľadu na počet poškodených,
b/ v prípade škody na majetku 1.000.000 Eur na nehodu bez ohľadu na počet poškodených.
Ak je to potrebné, môžu členské štáty stanoviť prechodné obdobie maximálne 5 rokov odo dňa implementácie smernice (2005/2014) v priebehu ktorého prispôsobia svoje minimálne výšky poistného krytia sumám stanovených v tomto odseku.
Tento rozsudok dáva aj jednoznačnú odpoveď na námietku, ktorú vzniesol odporca na pojednávaní, že predložené rozhodnutie ESD vyplývalo z otázok predložených KS v Prešove, pričom treba dať súdu do pozornosti, že rozhodné právo použité v tomto konaní bolo právo ČR, pretože dopravná nehoda sa stala v Čechách. Podľa bodu 55 tohto rozhodnutia členské štáty majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola pokrytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v čl. 1 ods. 2 druhej smernice.
Podľa bodu 56 v prejednávanej veci, mysliac tým M. a jej dcéry, pretože podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, majú osoby nachádzajúce sa v postavení M. a jej dcéry v súlade s § 11 a 13 českého občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca. Bod 57 tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do toho istého českého i slovenského Obč. zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova.
Bod 58 keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z § 11 a 13 českého Obč. zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občiansko-právnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti na škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice.
Dedukujúc z týchto bodov je zrejmé, že námietka odporcu v rade 2, že v ČR je iná úpravu nároku na náhradu škody ako v SR, je neopodstatnená.

Odporca v rade 2/ vzniesol na pojednávaní aj námietku premlčania. Podľa jeho názoru bol pôvodný návrh podaný 17.4.2008. Pribratie ďalšieho účastníka do konania sa uskutočnilo až v roku 2014, t.j. po uplynutí premlčacej doby. Na tomto mieste súd podotýka, že odporca v rade 2/ po celý čas v tomto konaní vystupoval ako vedľajší účastník konania. Vedľajší účastník konania, aj podľa O.s.p. má rovnaké procesné postavenie ako navrhovateľ, alebo ako odporca. Môže podávať procesné návrhy, návrhy vo veci samej, proti rozhodnutiam súdu môže podávať opravné prostriedky. Súd sa nemohol stotožniť s argumentmi odporcu v rade 2/, že až v roku 2004, t.j. po údajom premlčaní premlčacej doby vstúpil do konania. Jeho námietku premlčania vyhodnotil ako neopodstatnenú.
Čo sa týka jeho ďalšej námietky, že nie je daná pasívna legitimácia odporcu v rade 2/, dáva súd znova do pozornosti odporcovi rozhodnutie ESD. Je jednoznačne konštatované aj v samotnom výroku tohto rozhodnutia, že je aj poisťovňa právne legitimovaná.

Vo svete uvádzaných skutočností, s poukazom najmä na rozsudok ESD z 24.10.2013 je nepochybné, že aj odporca v rade 2/ je účastníkom konania a že z povinného zmluvného poistenia sa má pokrývať aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

Všeobecné osobnostné právo je všeobecným osobnostným právom preto, že patrí každej fyzickej osobe ako individualite a jeho predmetnom sú nehmotné hodnoty ľudskej osobnosti v jej celku, inak povedané v jej fyzickej a morálnej jednote. Zdravie je telesné, duševné a sociálne blaho Je to opak choroby, nielen jej neprítomnosť alebo poruchy funkcie. Zdravie je forma existencie organizmu, ktorá sa buď vylučuje s chorobou, alebo prechádza do choroby. Pojem zdravie je potrebné chápať v širšom zmysle t.j. ako pojem zahrňujúci nielen zdravie fyzické ale aj psychické. Význam zdravia pre jedinca v spoločnosti je jasný. V zdravej spoločnosti sa môže vyvíjať zdraví jedinec a zdraví jedinci tvoria zdravú spoločnosť. Ľudská spoločnosť sa vyvíja a na to potrebuje čoraz viac materiálnych hodnôt, ktoré si môže zadovážiť rozšírením reprodukcie spoločenskej výroby. Na toto rozšírenie produkcie potrebuje zabezpečiť reprodukciu osobného - subjektívneho činiteľa, čiže pracovnú silu a rozvíjať jej schopnosti ako aj pasívneho činiteľa, čiže výrobné prostriedky.

Je zrejmé, že protiprávnym konaním zamestnanca odporcu Q. P. došlo k zásahu do práva navrhovateľa na ochranu zdravia. Navrhovateľ v dôsledku konania odporcu má nielen v súčasnosti, keď je ešte vo veku vyvíjajúceho sa mladého muža vážne zdravotné problémy, ale aj v budúcnosti, resp. do konca svojho živote nebude môcť riadne využívať funkčnosť dolnej končatiny. Tieto boli protiprávnym konaním zamestnanca odporcu vážne poškodené a zdeformované. Navrhovateľ sa musel a ešte sa bude musieť podrobiť rôznym zdravotným a plastickým operáciám, pričom uvedené zranenia mu budú spôsobovať celý život problémy s chôdzou, pohybovou motorikou a ďalšie iné zdravotné ťažkosti dolných končatín s doživotnými následkami (uvedené skutočnosti vyplývajú z výpovede svedka- ošetrujúceho lekára P.. U. F.).

Nik z účastníkov konania nepoprel tú skutočnosť, že život a chod rodiny P. Q. sa v dôsledku závažnej nehody celý zmenil. Zranenie utrpel ako dieťa. Prakticky od detského veku až do dospievania, ako aj v súčasnosti sa všetci jeho blízki príbuzní prispôsobujú jeho potrebám. Pomáhali mu s dochádzaním do školy, v súčasnosti do zamestnania.

Na tomto mieste súd dáva pozornosti novo predložený ZP P.. U. P. - chirurga, traumatológa. Záverom z tohto ZP vyplýva, že životná tortúra navrhovateľa nie je ešte ukončená a zatiaľ je len časťou jeho života, ktorú prežil a po ktorú budú nasledovať ešte ďalšie liečebné procesy.

Navrhovateľ žiadal z uvedených dôvodov nemajetkovú ujmu v celkovej výške 215.760 Eur. Pri takomto vyčíslení vychádzal z tých skutočností, že je viac ako pravdepodobné, že bude invalidným dôchodcom. Jeho jediným príjmom bude len invalidný dôchodok, pričom tento pred podaním návrhu činil priemerne 269 eur. Za dobu 44 rokov (528 mesiacov) vyrátal nemajetkovú ujmu, ako rozdiel poberania invalidného dôchodku s priemernou mesačnou mzdou v národnom hospodárstve v čase podania návrhu 668,72 Eur, čo je 211.052,78 Eur.

Podľa názoru súdu je prakticky tento návrh ohľadom výšky nemajetkovej ujmy dôvodný aj v kontexte s rozsudkom ESD. Súd však musí podotknúť, že liečba navrhovateľa stále prebieha tak, ako to už vyplynulo z výpovede ošetrujúceho lekára. Je veľmi ťažko určiť, kedy bude liečba ukončená, resp.

kedy bude možné prehlásiť, že konkrétne zranenie sa nedá už liečiť. Až od ukončenia liečby bude možné pristúpiť aj k uplatneniu nárokov za sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj ďalších nákladov na liečenie. Vzhľadom na vek navrhovateľa, jeho budúcnosť, súd dospel k záveru, že nemajetková ujma, ktorú určil v sume 150.000 Eur bude v plnom rozsahu zohľadňovať všetky skutočnosti tohto konkrétneho prípadu. Navyše treba podotknúť, že to bol aj poškodený M. Q., ktorý do určitej miery nesie tiež zavinenie na nehode. Ako 12 ročný bez dozoru viedol svoj bycikel po stavenisku. Súd dáva do pozornosti, že v časti, kde žiadal navrhovateľ nemajetkovú ujmu 215.760 Eur na rozdiel od podaného návrhu, aj keď podľa návrhu súdu bol dôvodný, musí však súd uviesť, že treba jednoznačne očakávať, že po ukončení liečenia príde rad aj na nároky navrhovateľa na sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré budú určite nemalé. Predpokladajúc aj nároky vyplývajúce zo sťaženia spoločenského uplatnenia a z nákladov na liečenie priznal vyššie uvedenú sumu. Pri odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia, vzhľadom na závažné zranenia, môže ísť o x násobok bodového vyčíslenia.

O trovách konania rozhodoval súd v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ mal čo do nárokov ohľadom nemajetkovej ujmy úspech, a preto mu prináležia aj trovy konania a trovy právneho zastúpenia. Právny zástupca vyčíslil trovy v celkovej výške 18.577,89 Eur. V zmysle vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov si za každý úkon vyúčtoval 858,13 Eur. Úkony právnej pomoci účtoval nasledovne:
- 14.4.2008 prevzatie a príprava právneho zastúpenia 858,13 Eur,
- 17.4.2008 spísanie návrhu 858,13 Eur,
- 23.5.2008 odpoveď na výzvu súdu 858,13 Eur,
- 23.4.2009, 28.5.2009, 6.8.2009 pojednávania na OS Žilina, každý úkon po 858,13 Eur,
- 11.9.2009 návrh na vykonanie dôkazu 858,13 Eur,
- 19.11.2009 späťvzatie časti návrhu 858,13 Eur,
- 19.11.2009 pojednávania na OS Žilina 858,13 Eur,
- 20.11.2009 vyjadrenie navrhovateľa 858,13 Eur,
- 20.4.2010 návrh na vykonanie dôkazu 858,13 Eur,
- 27.5.2010 pojednávania na OS Žilina 858,13 Eur,
- 11.8.2010 odvolanie 858,13 Eur,
- 3 x režijný paušál po 6,31 Eur = 18,93 Eur,
- 7x režijný paušál po 6,95 Eur = 48,65 Eur,
- 3x režijný paušál po 7,21 Eur= 21,63 Eur, spolu 11.244,90 Eur.

V tom čase si účtoval aj DPH 19%, čo je suma 2.136,53 Eur. Celková suma s DPH 13.381,43 Eur.

Následne po tom, ako KS zrušil rozhodnutie OS Žilina si účtoval nasledovné úkony:
- pojednávanie 16.5.2013,
- pojednávanie 22.7.2013,
- pojednávanie 13.1.2014,
- pojednávanie 27.2.2014,
- úkon za návrh na vstup ďalšieho účastníka 10.1.2014, každý po 858,13 Eur,
- 2x režijný paušál po 7,81 Eur = 15,62 Eur,
- 3x režijný paušál po 8,04 Eur = 24,12 Eur, spolu 4.330,39 Eur + DPH 20% 866,07 Eur, celková suma s DPH za tieto úkony 5.196,46 Eur.

Celková suma na úhradu s DPH je teda vo výške 18.577,89 Eur.

Súd sa podrobne oboznámil s takto vyčíslenými trovami právneho zastúpenia vychádzajúc predovšetkým z vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb musel konštatovať, že tieto boli vyčíslené správe v zmysle citovanej vyhlášky. Právny zástupca osvedčil aj tú skutočnosť, že je platiteľom DPH. Súd trovy potom priznal tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 221 ods. 1 OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
h) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 OSP, skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak
a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,
d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 2 OSP, ustanovenie § 205a ods. 1 OSP sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady

súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).